

KINDERSPELEN

Bij een recent bezoek aan het British Museum te Londen werd ik, op de tentoonstelling LIFE IN ANCIENT GREECE AND ROME 1450 BC - A.D. 500, getroffen door de afbeelding van een beeldje in terracotta. TWO GIRLS PLAYING A GAME WITH KNUCKLEBONES. Greek 340-330 BC.

Nu zijn KNUCKLEBONES, wat we in het OOSTENDS PEKKELS noemen. De twee Griekse meisjes speelden, 320 jaar voor onze tijdrekening, met PEKKELS, ze PEKKELDEN.

In het Nederlands noemt dit spel BIKKELEN (Frans : OSSELET, jouer aux osselets, Duits : KNOCHELEN, Knöchenspiel, Spaans: TABAS, jugar a las tabas).

De BIKKEL is het kootbeentje uit de hiel van de schapepoot. Tegenwoordig worden nog uitsluitend imitaties gemaakt in lood, ijzer, koper, tin of plastic.

Het kootbeentje uit een schapehiel was zeer hard. Vandaar de uitdrukking in Nederland : "zo hard als een bikkel", bikkelhard.

Reeds in de klassieke oudheid werden de bikkels in verschillende spelen gebruikt. Daar de vier lange kanten van een kootbeentje ongelijk zijn, kon men een verschillende waarde geven en aldus het kootbeentje als dobbelstenen gebruiken. Het best gekend waren ze echter als een spel voor meisjes en vrouwen waarbij een reeks bikkels werden opgeworpen waarna ze op de rug van de hand trachtte op te vangen. Bij gedeeltelijk succes moest de speelster trachten de gevallen bikkels op te rapen zonder dat de anderen van de hand van haar vielen.

Het aantal, meestal vier, alsook de spelregels kunnen van plaats tot plaats verschillen. Het spel schijnt in gans Europa en ook in Azië bekend te zijn maar was vooral in Griekenland en in Italië zeer geliefd. Tot voor korte tijd was het in Calabrië een van de meest populaire spelen.

In het september en mei van elk jaar haalt ook bij ons in Oostende weer iemand de "PEKKELS" boven en meteen is de jeugd van een school, van een wijk of van de ganse stad gelanceerd. Bij mijn navraag, in januari 1984, bleek het grootste gedeelte van de ondervraagde jongeren het spel nog te kennen en het nog regelmatig te spelen.

Bij een navraag op hetzelfde tijdstip in de drie voornaamste speelgoedwinkels van de stad bleek men nog "PEKKELS" in metaal en kunststof in stock te hebben, om de regelmatig wederkerende vraag te beantwoorden met een gevarieerd aanbod. Op mijn vraag naar de meest gevraagde soorten bleken de metalen pekkels de voorkeur te hebben.

Er wordt nog altijd "gezaaid", "gemaaid", en gepapegaaid" en bruggetje" en "potje" gespeeld.

J.B. DREESEN

(1) In "Langs de galerijen" door O. VILAIN lezen we op p. 102 :

" Zoals bij de knickers kon je ook van die vergronde zwarte vingers krijgen als je met de pekkels (bikkels) speelde. De vijf pekkels waren kleine vierkante steentjes. Overschotjes van een mozaïeken vloer ofwel gedraaide vormen in lood wanneer ze in een winkel gekocht waren. Het opgooien en opvangen op de rugzijde van de hand, het terug opwerpen, terwijl men de andere met een vaaggreep moet oprapen, vergde enige handigheid."